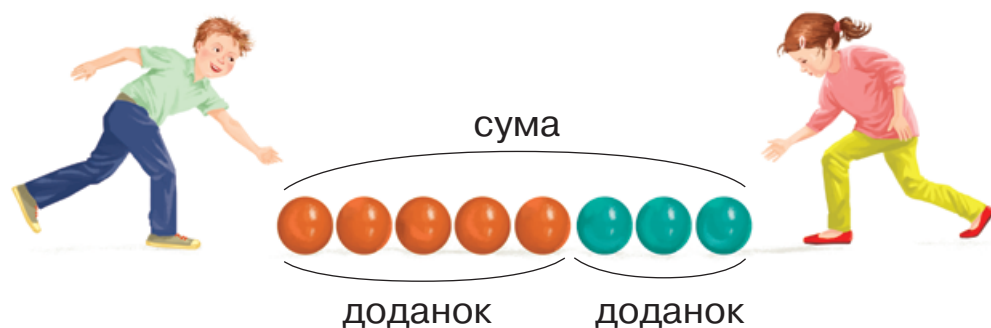

Перевірка дій додавання і віднімання

1. Розглянь малюнок.

Склади вирази за малюнком і обчисли їх:

- від суми відняти перший доданок;
- від суми відняти другий доданок.

Пригадай!

Якщо від суми двох доданків відняти один з доданків, то одержимо другий доданок.

– Де пригодиться це правило?

– Для перевірки правильності обчислень дії $(+)$.

Довідничок

Додавання можна перевірити відніманням. Якщо, віднімаючи від суми один з доданків, отримаємо другий, – то додавання виконано правильно.

Якщо другого доданка не отримаємо, то при обчисленні допущена помилка.

2. Молодший брат виконав додавання. Старший брат робить перевірку відніманням. Закінчи перевірку. У яких рівностях молодший брат припустився помилки?

Молодший	Старший
$10 + 6 = 16$	$16 - 6 = \square$
$26 + 3 = 29$	$29 - \square = \square$
$20 + 70 = 90$	...
$60 + 18 = 88$	...
$34 + 52 = 67$	...

3. Доповни усно таблицю.

Доданок		4	10		45		50	
Доданок	8			30		30		0
Сума	28	44	27	38	67	70	50	90

4. Розглянь малюнок.

Склади вирази за малюнком і обчисли їх:

- від зменшуваного відняти різницю;
- до різниці додати від'ємник.

Довідничок

Якщо до різниці додати від'ємник,
то одержимо зменшуване.
Якщо від зменшуваного відняти різницю,
то одержимо від'ємник.

– Розумієш, для чого
потрібні ці правила?

– Так, розумію:
для перевірки дії $(-)$.

Довідничок

Віднімання можна перевірити
додаванням або відніманням.

5. Оля і Галя перевіряють різними способами обчислення Марічки. Закінчи перевірку. Чи всі приклади Марічка розв'язала правильно?

Марічка	Оля	Галя
$19 - 3 = 16$	$16 + 3 = \square$	$19 - 16 = \square$
$37 - 5 = 32$	$32 + \square = \square$	$37 - \square = \square$
$48 - 23 = 15$	...	...
$55 - 50 = 5$	...	...

6. Доповни запитання. Розв'яжи задачі.

- 1) У повітрі літали мильні бульбашки. Коли 4 з них лопнули, то залишилося ще 12 бульбашок. Скільки ... спочатку?
- 2) У повітрі літали мильні бульбашки. Після того, як Діанка видула ще 5, бульбашок стало 18. Скільки ... спочатку?

7. Доповни усно таблицю.

Зменшуване					18	45	78
Від'ємник	5	20	60	53			
Різниця	12	67	40	25	7	30	12

8. Я – двоцифрове непарне число. Мої цифри є сусідніми, і їх сума дорівнює 7. Відгадай, яке я число.

9. Обчисли вирази і зроби перевірку.

Перевірка:

$12 + 7$

$\square - \square = 7$

$18 - 5$

$\square + \square = \square$

$35 + 20$

...

$73 - 21$

...

Перевірка:

10. На полиці лежали батони. Після того, як взяли 6 батонів, на полиці залишилось ще 23 батони. Скільки батонів лежало на полиці спочатку?

1235

Урок 31

5432

Пряма. Відрізок

У цариці всіх наук Математики є донька Геометрія. Вона вдалася в свою маму – любить бавитися фігурами, креслити і ставити точки. Попрацюй із Геометрією.

Пригадай!

Пряма лінія не має ні початку, ні кінця.
На прямій є безліч точок.

1. Накресли пряму. Познач:

- зеленим кольором 3 точки на прямій;
- червоним кольором 2 точки, які не лежать на прямій.

2. Постав червону точку. Проведи пряму так, щоб точка опинилася над прямою.

3. Постав зелену точку. Проведи пряму так, щоб точка опинилася зліва від прямої.

4. Дмитрик і Артемко позначають міста точками, а дороги – прямими лініями.

1) Скільки прямих можна провести через одну точку? Чия відповідь правильна?

Дмитрик каже: «Одну пряму».

Артемко каже: «Безліч прямих».

місто

2) Скільки прямих можна провести через дві точки? Поясни, чия відповідь правильна.

Дмитрик каже: «Одну пряму».

Артемко каже: «Безліч прямих».

місто 1

місто 2

Пригадай!

Відрізок – частина прямої, обмежена двома точками (кінцями відрізка). У відрізка є початок і кінець.

5. Виміряй довжину відрізка, який утворили краплинки меду.

6. Виміряй довжини відрізків. На скільки сантиметрів довжина червоного відрізка більша від довжини синього? Запиши вираз і обчисли.

7. Два їжачки і два єнотики біжать назустріч один одному так, як на малюнках. Накресли в зошиті відрізки такої ж довжини.

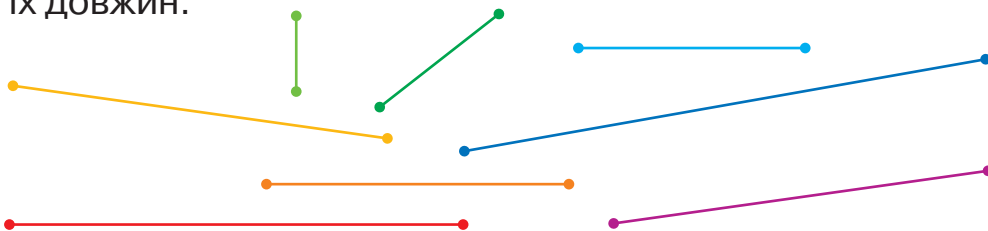

Познач на відрізках точки так, щоб:

- відстань, яку пробіжить кожний їжачок до зустрічі, була однаковою;
- відстань, яку пробіжить перший єнотик, була більшою, ніж відстань, яку пробіжить другий.

8. Накресли два відрізки: перший – довжиною 6 см, а другий – на 3 см довший.

9. Знайди 2 відрізки однакової довжини. Обчисли суму їх довжин.

10. У басейні Михайлик проплив 55 м, а Степанко – на 20 м менше. Скільки всього метрів проплив Степанко?

11. Накресли в зошиті відрізок такої ж довжини.

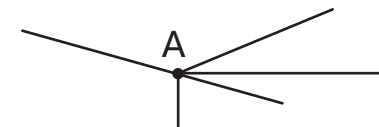

А тепер накресли другий відрізок, що на 1 см коротший від першого.

Промінь. Кути. Прямий кут

1. Скільки променів виходить з точки А?

Пригадай!

Промінь – це частина прямої, яка має початок і не має кінця.

Зверни увагу!

Зелений і синій промені мають спільний початок.

2. Познач точку. Побудуй від неї промінь угору ↑.

Познач точку. Побудуй від неї промінь униз ↓.

Познач точку. Побудуй від неї два промені: ліворуч ← і праворуч →.

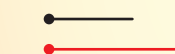
Познач точку. Побудуй від неї два промені: вниз ↓ і праворуч →.

Пригадай!

Кут утворюється двома променями, які мають спільний початок.

Щоб накреслити кут, познач точку і проведи від неї два промені.

два промені

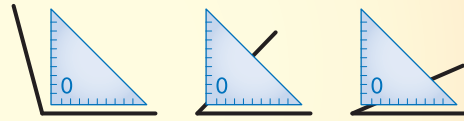
кути

Довідничок

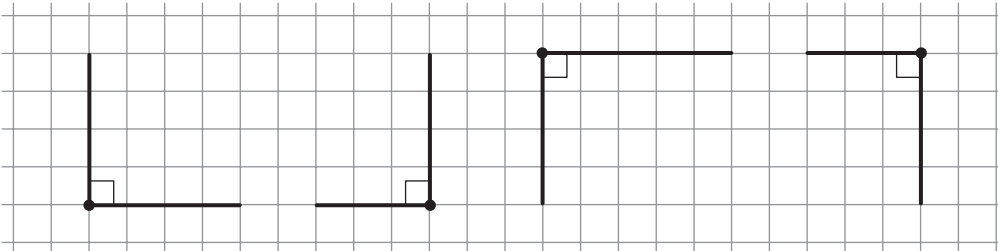

Це **прямий кут**

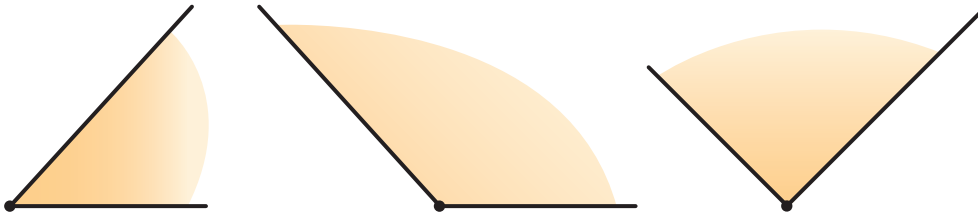

Це не є прямі кути

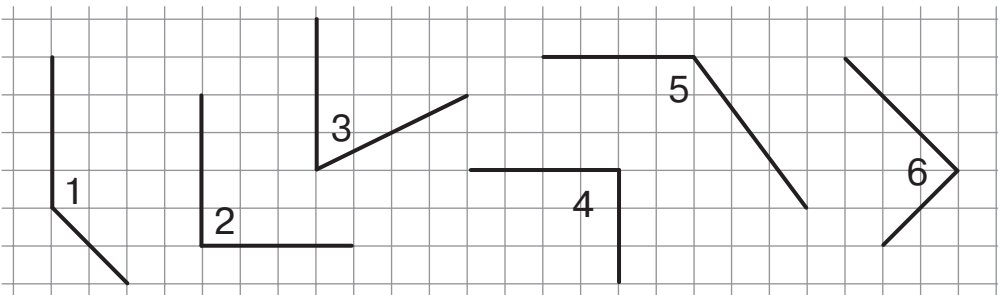
3. Накресли в зошиті такі прямі кути:

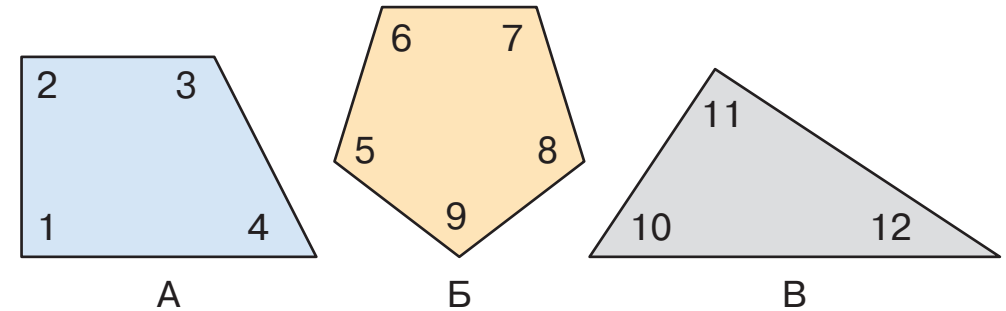
4. Візьми косинець. Приклади його до кожного кута по черзі і встанови, чи є ці кути прямими.

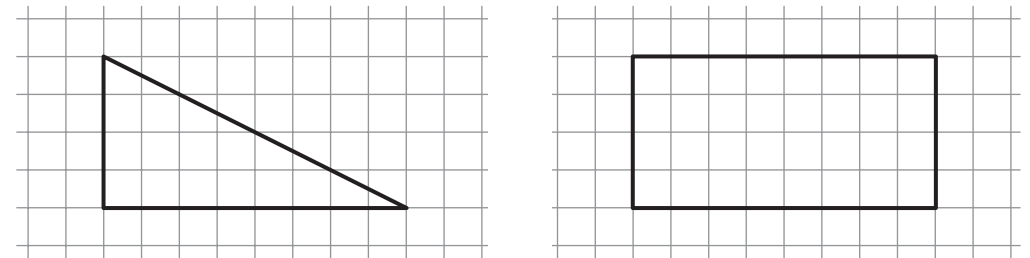
5. Назви номери прямих кутів.

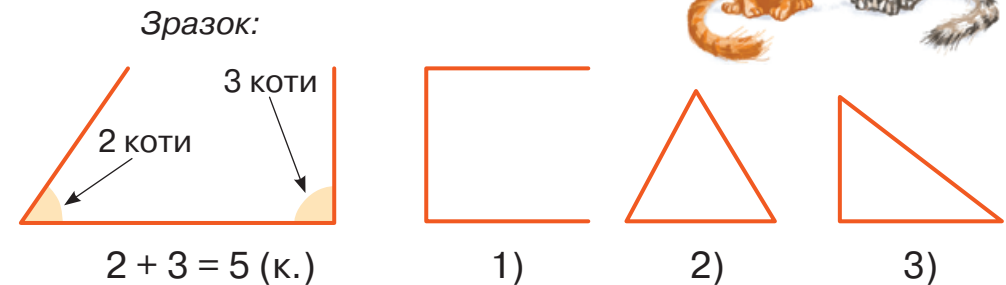
- 6.** 1) Скільки кутів має фігура А? Фігура Б? Фігура В?
2) Випиши в перший рядок номери прямих кутів, а в другий – номери кутів, що не є прямими.

7. Накресли в зошиті фігури, як показано на рисунках.

8. У кожному прямому куті сиділо по троє котів, а в усіх інших кутах – по двоє котів. Скільки всього котів сиділо по кутах? Виконай обчислення за зразком.

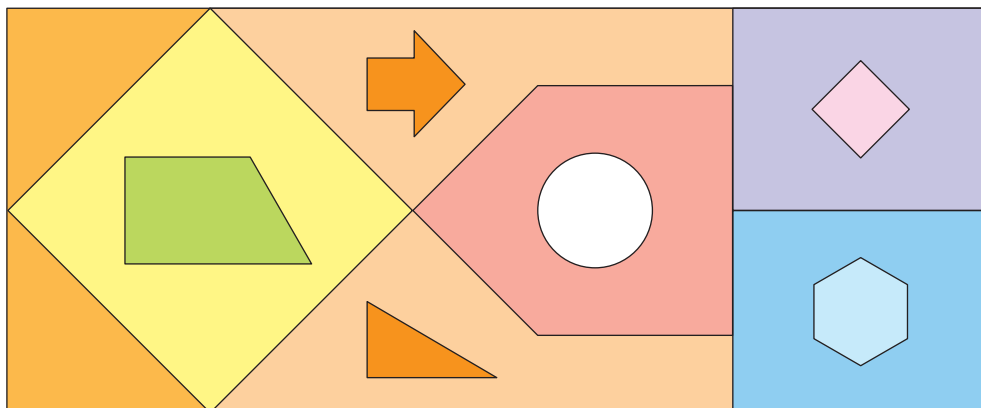
9. Подивися у верхній лівий кут класної кімнати. Скільки там є прямих кутів?

10. 1) Знайди на рисунку 35 прямих кутів.

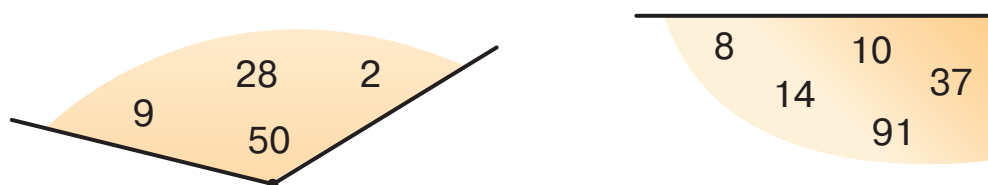

2) Скільки тут трикутників? Чотирикутників?
П'ятикутників? Шестикутників? Семикутників?
Восьмикутників?

11. Установи, який кут є прямим, а який не є прямим.

- Кожне непарне число у прямому куті зменш на 1. Запиши та обчисли вирази.
- Кожне парне число у куті, що не є прямим, збільш на 10. Запиши та обчисли вирази.

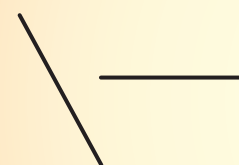
12. У бак автомобіля заправили 55 л бензину. Після поїздки у ньому залишилось 32 л бензину. Скільки літрів бензину витратили під час поїздки?

Прямі та криві лінії. Многокутники

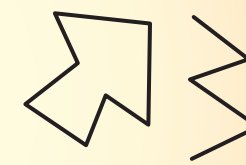
Пригадай!

Це – прямі

Це – криві

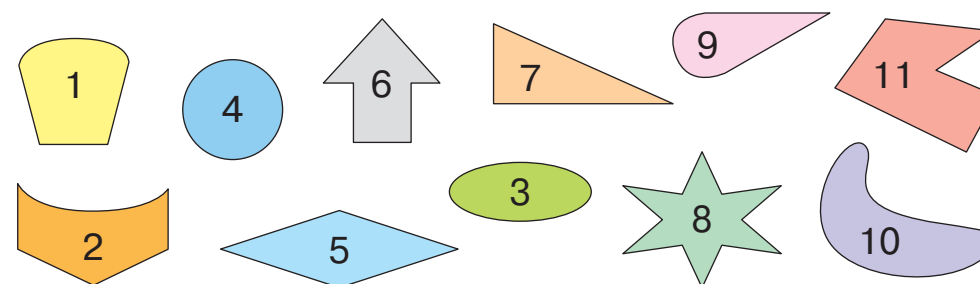

Це – ламані

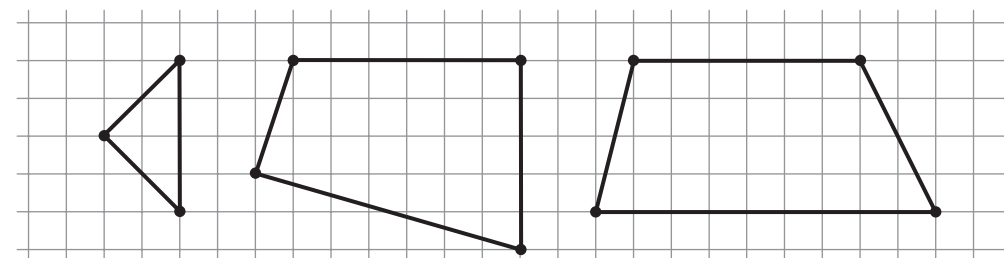
1. 1) Запиши номери фігур, що утворені:

- тільки кривими лініями;
- і прямими, і кривими лініями.

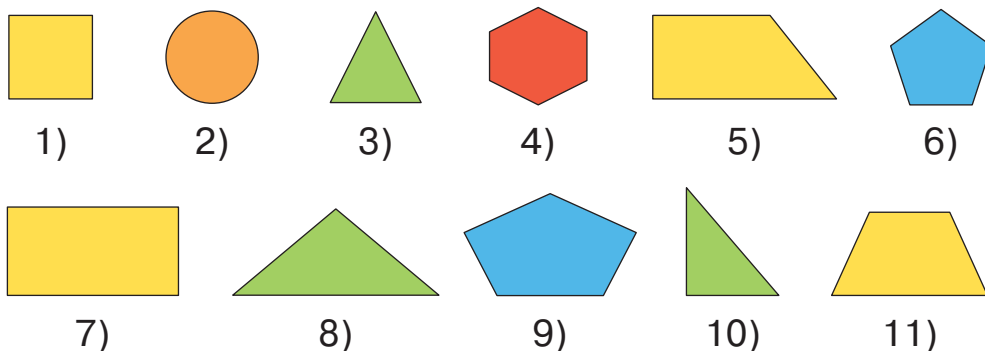
2) Назви номери ламаних. Скільки ланок має кожна ламана?

2. Накресли в зошиті ту фігуру, яка має прямий кут.

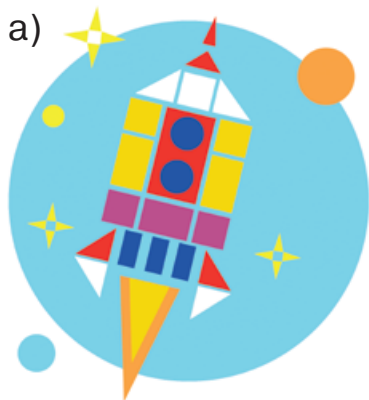

3. Розглянь зображені фігури.

- Яка фігура не має кутів?
- Усі зображені фігури, крім однієї, називають багатокутниками. Чому?
- Як одним словом можна назвати фігури жовтого кольору?
- Скільки кутів має кожна фігура зеленого кольору?
- Скільки сторін має фігура червоного кольору?
- Якого кольору п'ятикутники?
- Запиши номери фігур, що мають менше, ніж 4 кути.

4. Скільки і які фігури ти бачиш на кожному малюнку?

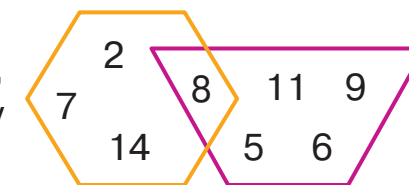
5. Майстер виготовив 26 рамок для фотографій. 11 з них круглі, а решта – прямокутні. Скільки прямокутних рамок виготовив майстер?

6. Чим подібні ці фігури? Чим вони відрізняються?

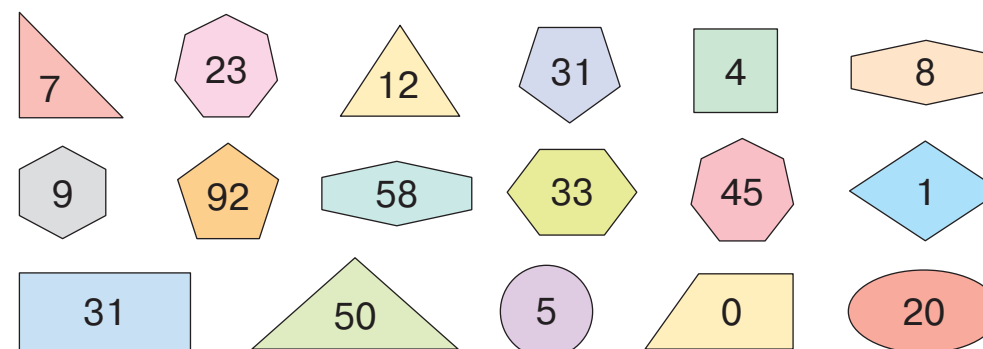

7. У паперовому трикутнику відрізували один кут. Скільки кутів залишилося?
Скільки кутів залишиться, якщо відрізати один кут у паперового чотирикутника?

8. Я число, яке більше, ніж 6, але менше, ніж 10. Мене нема у шестикутнику. Знайди мене.

9. Спочатку додай числа на кругах, потім – на трикутниках, а потім – на чотирикутниках. Запиши рівності.

10. На полиці лежить 35 книг: серед них є казки і 12 енциклопедій. Скільки казок на книжковій полиці?

1.

Математичний диктант

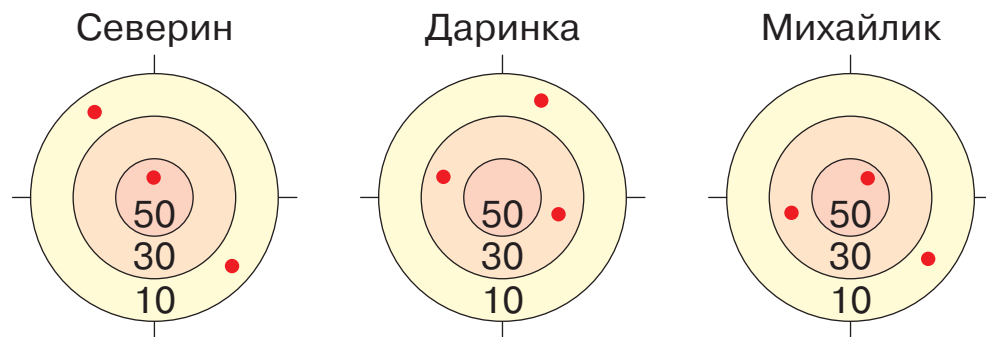
1) Запиши сусідів чисел: 10, 16, 30, 89.

2) Склади вирази і обчисли їх:

- перший доданок – 8 , другий доданок – 11;
- 43 зменш на 10; • 24 збільш на 14;
- зменшуване – 57, від'ємник – 2.

3) Накресли ламану, що має 4 ланки.

2. Северин, Даринка і Михайлик брали участь у змаганнях зі стрільби. Скільки очок набрав кожен з них? Склади вирази і обчисли.

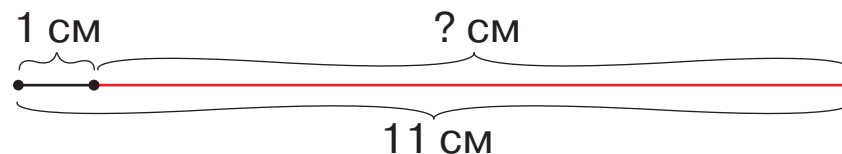
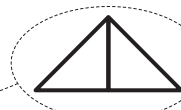
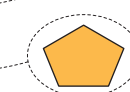
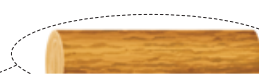
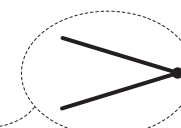

3. Накресли два відрізки: один довжиною 1 дм, а другий – 11 см. Який із відрізків довший? На скільки сантиметрів?

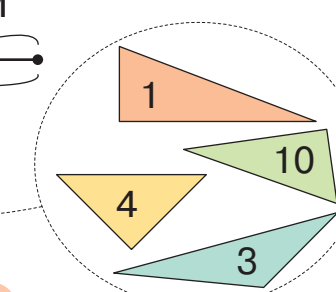
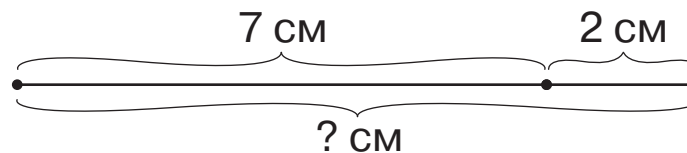
4. На вітрині було 27 булочок, а рогаликів – на 12 більше. Скільки рогаликів було на вітрині?

5. Запиши в рядок числа-відповіді на запитання. Таблиця кодів допоможе тобі розгадати «заховане» слово.

- 1) Скільки сторін у семикутника?
- 2) Скільки вершин у восьмикутника?
- 3) Скільки спільних точок мають ці промені?
- 4) Скільки разів слід розрізати стрічку, щоб отримати три частини?
- 5) Скільки отримаємо частин, якщо розпиляти колоду 3 рази?
- 6) Скільки кутів має ця фігура?
- 7) Полічи усі можливі трикутники на рисунку. Скільки їх?
- 8) Полічи усі чотирикутники на рисунку. Скільки їх?
- 9) Обчисли довжину червоного відрізка. Накресли його.

10) Яка довжина найдовшого відрізка? Накресли його.

11) Знайди суму чисел у трикутниках із прямим кутом.

Таблиця кодів

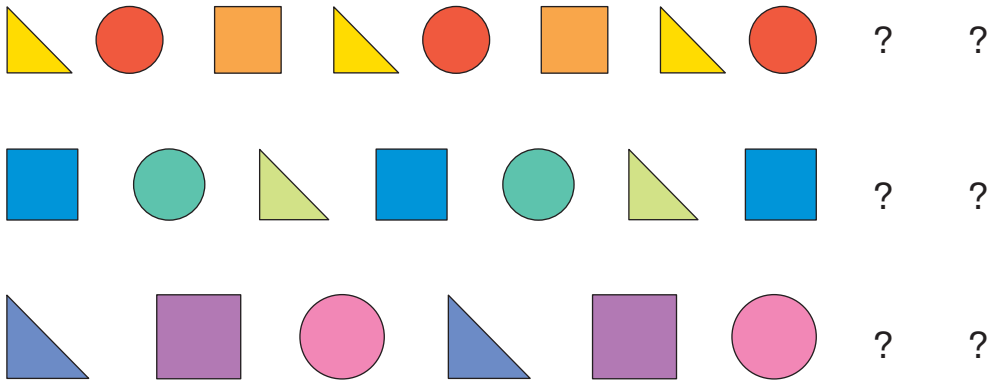
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	15
О	Г	У	О	К	Т	М	Н	И	Н	К

6. 1) У кожному ряду назви двох наступних тваринок.

2) У кожному ряду назви дві наступні фігури.

7. Запиши всі числа від 1 до 100, що мають цифру 4:

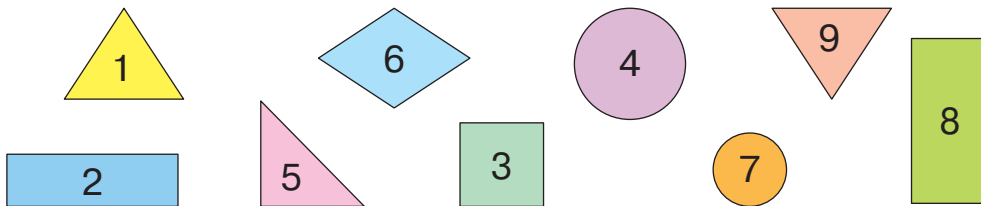
1) у розряді десятків;

2) у розряді одиниць.

8. Погрупуй фігури за їх формою. Запиши номери:

1) кругів; 2) трикутників; 3) чотирикутників.

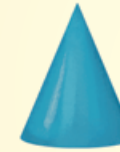
Геометричні тіла

Пригадай!

циліндр

конус

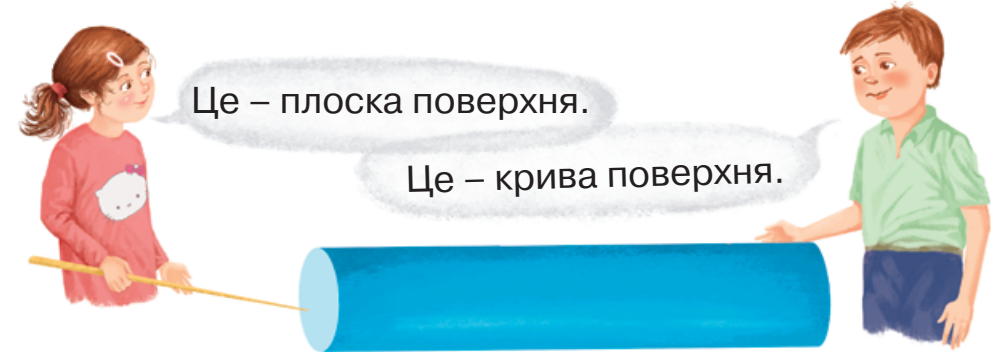
піраміда

куб

куля

1. Відгадай, яка я фігура.

- Я маю одну криву поверхню і дві – плоскі.
- Я не маю кривої поверхні, але маю 6 плоских.
- Я взагалі не маю плоских поверхонь.
- Я маю 4 плоскі поверхні.
- Я маю одну криву поверхню і одну плоску.

куб

циліндр

конус

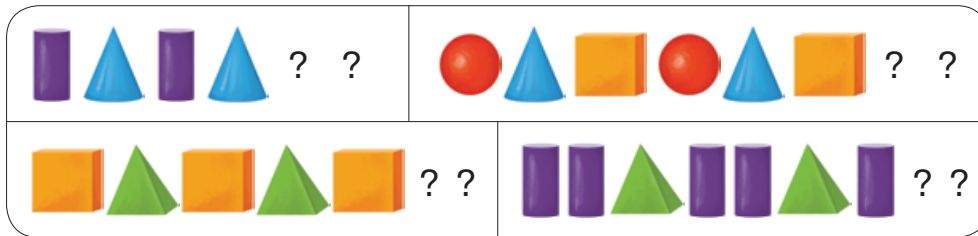
піраміда

куля

2. У кожному рядку назви дві наступні фігури.

3.

$$\begin{array}{l} 50 + 20 \\ 36 + 52 \\ 89 - 32 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 97 - 61 \\ 88 - 14 \\ 61 - 11 \end{array}$$

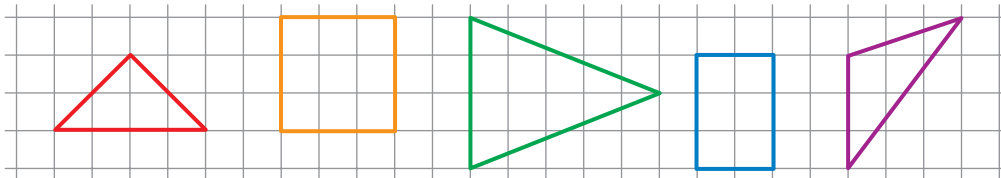
$$\begin{array}{l} 57 + 40 \\ 74 - 13 \\ 70 + 19 \end{array}$$

4. У господаря на фермі є:

- 1) 57 корів і 26 коней. На скільки у господаря менше коней, ніж корів?
- 2) 65 качок, а курей – на 24 більше, ніж качок. Скільки курей на фермі? Склади задачу по-іншому. Почни так: На фермі є ... качок і ... курей. На скільки ... ?

5. Скопіюй фігури у зошит.

6. Володя та Ромчик стрибали з вишки у басейн. Володя зробив 13 стрибків, а Ромчик – 16. Скільки стрибків зробили хлопці разом?

7. Накресли синій відрізок довжиною 1 дм, а червоний – на 2 см коротший.

7235

Урок 36

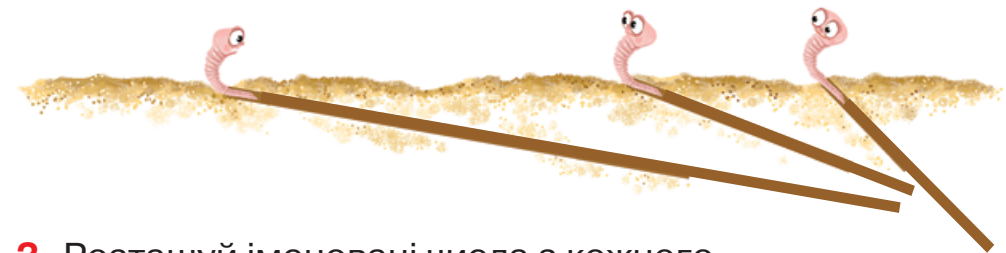
54327

Одиниці довжини. Перетворення та порівняння

1. Запиши числа в порядку зростання.

2. Хробачки розпушували землю. Виміряй довжину кожного каналу до поверхні землі.

3. Розташуй іменовані числа з кожного блокнота в порядку зростання.

1) 1 м 1 см 1 дм

2) 3 см 1 м 3 дм

4.

1 дм ○ 1 см

5 см ○ 1 дм

2 дм ○ 1 м

1 дм ○ 10 см

1 дм ○ 9 см

99 см ○ 1 м

5. Вибери з кошика одиницю довжини, потрібну для кожної нерівності.

1 дм < 1 ...

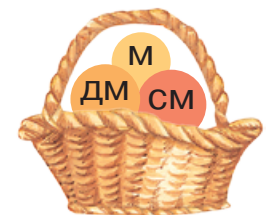
1 дм > 1 ...

4 ... = 4 м

3 ... < 1 дм

9 дм > 10 ...

2 м > 20 ...

6. Андрійко побачив рекламу бенгальських вогнів. Вони були різної довжини – по 15 см і по 2 дм. Але як дізнатися, які з них довші?

Довідничок

Міркую так:

1) Згадую співвідношення між **дм** та **см**

1 дм = 10 см, тобто 1 десяток сантиметрів

2) Перетворюю 2 дм у **см**

2 дм – це 2 десятки сантиметрів,
отже 2 дм = 20 см

3) Порівнюю 15 см і 20 см

15 см < 20 см, отже
15 см < 2 дм

7. Сергійкова ступня має довжину 2 дм. Ступня його мами – 25 см, а тата – 43 см. На скільки сантиметрів:

1) довжина ступні мами більша, ніж довжина ступні Сергійка?

2) довжина ступні Сергійка менша, ніж довжина ступні тата?

8. 3 дм ○ 20 см 25 см ○ 2 дм 60 см ○ 6 дм

2 м ○ 17 дм 31 дм ○ 3 м 40 дм ○ 4 м

9. Який сірник потрібно забрати у кожній рівності, щоб виправити помилку?

1) $4 - 4 = 8$ 2) $6 + 4 = 9$

10. 20 см ○ 1 дм 1 м ○ 8 дм 4 дм ○ 40 см

12 см ○ 1 дм 1 м ○ 90 см 3 дм ○ 33 см

11. Риба-клоун пропливла 47 м, а камбала – 35 м. На скільки метрів більше пропливла риба-клоун, ніж камбала?

Урок 37

Одиниці довжини. Додавання і віднімання. Перетворення

1. Запиши числа.

3 дес. 5 од.

5 дес. 3 од.

1 дес.

1 дес. 2 од.

2 дес. 8 од.

8 дес.

Підкресли десятки в кожному числі.

2. Запиши числа в порядку спадання.

22 50 12 15 45 25

Довідничок

Число, що супроводжується назвою одиниці вимірювання, називають **іменованим**.

Дії над іменованими числами виконують так:

$$2 \text{ м } 15 \text{ см} + 1 \text{ м } 10 \text{ см} = 3 \text{ м } 25 \text{ см}$$

$$7 \text{ дм } 9 \text{ см} - 2 \text{ дм } 1 \text{ см} = 5 \text{ дм } 8 \text{ см}$$

$$5 \text{ м } 6 \text{ дм} - 6 \text{ дм} = 5 \text{ м}$$

$$9 \text{ дм } 3 \text{ см} - 9 \text{ дм} = 3 \text{ см}$$

3. $8 \text{ м } 35 \text{ см} - 35 \text{ см}$ $9 \text{ дм } 7 \text{ см} - 9 \text{ дм}$
 $3 \text{ м } 4 \text{ дм} + 6 \text{ м } 5 \text{ дм}$ $5 \text{ дм } 8 \text{ см} - 2 \text{ дм } 4 \text{ см}$

4. Пізнавайко прочитав, що довжина дзьоба лелеки 1 дм 9 см, а чаплі – 13 см. Цікаво: чий дзьоб довший?

Довідничок

Міркую так:

1) 1 дм 9 см перетворюю у см

$$1 \text{ дм } 9 \text{ см} = 10 \text{ см} + 9 \text{ см} = 19 \text{ см}$$

2) Порівнюю: $19 \text{ см} > 13 \text{ см}$, отже, дзьоб лелеки довший

5. Столяру треба нарізати планки різної довжини:

1 дм 5 см 2 дм 9 см 6 дм 2 см 7 дм 5 см 9 дм 1 см

Перетвори ці іменовані числа у сантиметри.

6. Зразок:

$$4 \text{ м } 3 \text{ дм} < 45 \text{ дм}$$

$$43 \text{ дм} < 45 \text{ дм}$$

$$5 \text{ м } 3 \text{ дм} \bigcirc 50 \text{ дм}$$

$$34 \text{ дм} \bigcirc 3 \text{ м } 5 \text{ дм}$$

$$2 \text{ м } 6 \text{ дм} \bigcirc 25 \text{ дм}$$

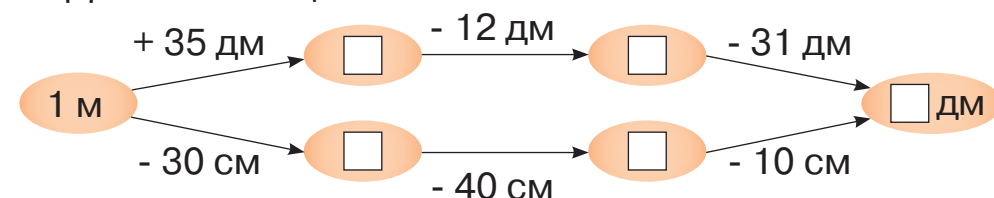
$$33 \text{ см} \bigcirc 3 \text{ дм } 3 \text{ см}$$

$$2 \text{ дм } 6 \text{ см} \bigcirc 62 \text{ см}$$

$$45 \text{ дм} \bigcirc 5 \text{ м } 4 \text{ дм}$$

7. До електричного шнура довжиною 1 м електрик приєднав подовжувач довжиною 50 дм. Якої довжини став увесь електричний шнур? Обчисли в дециметрах.

8. Доповни ланцюжки.

9. Перетвори в сантиметри.

3 дм

2 дм 7 см

6 дм 8 см

10 дм

Перетвори в дециметри.

5 м

1 м 1 дм

3 м 4 дм

7 м 2 дм

10. Накресли два відрізки: один – довжиною 1 дм, а другий – на 1 см коротший. Знайди суму їх довжин.